

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Calvinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

15. Quod enim operor, non intelligo. Non enim quod volo, hoc ago; sed quod odi, illud facio. 16. Si autem quod nolo, illud facio; consentio legi quoniam bona est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

15. *Quod enim operor, non intelligo. Non enim quod volo, hoc ago; sed quod odi, illud facio.*
 16. *Si autem quod nolo, illud facio; consentio legi quoniam bona est.*

Pergit Apostolus in legis sanctitate & puritate probanda. Qui enim illam ex infirmitate carnis, non ex animi deliberata puritate transgrediuntur, hoc ipsum quod ex carnis infirmitate operantur, non intelligunt, id est, non approbant, ut post Augustinum interpretatur ipse Calvinus; sed contra, id quod faciunt ex carnis infirmitate, oderunt ac detestantur ex Spiritus sanctitate. *Quod (inquit) odi, illud facio.* Vnde statim infert, *Si quod nolo, id est, quod odi & vellem non facere, illud facio;* hoc ipso meo odio & affectu contrario, *consentio legi quoniam bona est,* id est, mea ipsa hæc lucta & contradictio in meipso manifeste docet legem esse bonam, sanctam, ac iustam, me autem adhuc esse carnalem, nec hoc agere quod volo.

Duplex hic iam quæstio oritur. Prima, *Quæstio* quid illud est, de quo Apostolus in persona *duplex rta* sua, hominisque cuiuslibet in Christo regenerati, dicit, *Non quod volo, hoc ago; sed quod odi, illud facio;* & iterum, *Quod nolo, illud facio.* Quid est obiectum illud quod Apostolus vult agere & non agit; rursum quod odit, & non vult facere, facit tamen? Altera quæstio est de huius nolentis facere, & tamen facientis, *2.*
 B b 2 subiecto.

subiecto. Ad priorem quaestionem quod
tinet, Calvinus, quid totum illud obiectum
sit, hoc modo exponit: *Queritur dumtaxat
quod cupit, non posse prestare, ut ea qua deest
firmitate bonum persequatur, quia tenetur quodam
modo alligatus: rursus, deficere in quo minime
let, quia carnis imbecillitate claudicat. Non fa-
citur bonum quod vult pium pectus, quia non
strenuitate insistit: facit malum quod non vult
stare desiderat, & labitur, vel saltem vacillat.*

Bonum
quod re-
natus vult
& non fa-
cit, quid
sit.

ergo Calvinus bonum quod regeneratus vult
agere, & non agit, in perfecta, constanti, &
alacri legis obseruantia: malum quod odit
sed facit tamen, ponit in imperfecta obser-
uatione, in imbecillitate, in defectibus in-
firmorum. Hoc non prorsus male diceretur (to-
meti minimè ad sensum Apostoli) si per
obseruationem legis imperfectam, vel ipsam
imperfectum agendi modum, quia non facit
alacriter nec iusta strenuitate plerumque
bono operi insistitur, vel defectus & lapsus
quotidianos iustorum intelligeret. Num
autem (quod aduertere lector debet) Calvi-
nus per haec omnia intelligit, quascunque
legis transgressiones, & quaelibet peccata,
quam diu adest aliquis adhuc boni affectus,
aliquod desiderium placendi Deo, aliquod
conatus ad legem obseruandam. Sic enim

Caluini
sensus im-
pius.

hoc loco Calvinus scribit: *Paulus sub trans-
gressione legis omnes piorum lapsus intelligit, qui
nec Dei timorem nec studium rectè agendi illis ex-
citant.*

antur. Ita que negat se facere quod lex exigit, quia non prestat omnibus numeris, sed quodammodo satisfecit in suo conatu. Hæc ille. Censet ergo planè Calvinus, Apostolum hîc seipsum & alios iustos ita describere carnales, vt timorè quidem Dei habeant, studiumque rectè agendi, & aliquos conatus, legem tamen transgrediantur, & transgrediendo legē, faciāt quod oderunt, & nolunt facere, quia adhuc timēt Deum, & conantur rectè facere. Sic iuxta Calvinum docebit Apostolus, neminem impium esse, nisi qui in profundum impietatis deuenerit, de qua dicit Scriptura; *Impius, quum in profundum uenerit peccatorum, contemnit.* Ille enim solus Dei timore excidit, ille solus studium rectè agendi excusit, & conatum omnem deposuit. Alij innumeri peccatores, etiam cum studio rectè agendi, & aliquo timore Dei, multa scelera & flagitia committunt, atque impij sunt. Nempe hoc est quod iuxta Calvinianæ doctrine mysteria suprâ ex Beza audiuius, *mortuos nos esse peccato quamdiu in hac uita uersamur, quatenus relinquitur quidem Spiritus, sed tamen non vincit.* Quamdiu ergo aliqua lucta est in animo credentis, quamdiu aliquo peccati odio aut Dei timore afficitur, tamen succubat semper Spiritus, & vincat peccatū, illi Caluino & Bezæ iusti sunt, quia consentiunt legi quod bona est, & malum, quod faciunt, oderunt. Sic iterum Calvinus hoc loco ait,

Bb3 eorum

Impius nemo iuxta Caluini, nisi in summo gradu impius. Prou. 18.

Ad cap. 6. ad Rom. vers. 12.

eorum corda in lege acquiescere, & oblectari eius iustitia, qui transgressionem ipsam odio habent. Vbi tamē aliqua distinctione adhibita suam impietatem obtegere conatur. Distinguit consensum in legis bonitatē qui ex iudicio ratiōis oritur, qualem Ethnici interdum habent, quorum illa vox est,

Qua nocitura sequar, fugiā qua profere credam, à consensu qui ex pio in Deum affectu oritur. Illi (inquit) coacti subscribunt in Dei iustitiam, à se sunt alioqui prorsus aliena voluntate: at pius suus quoque & promptissimo pectoris desiderio consentit legis bonitati, quia nihil mallet quam in calum enlāre. Vbi notanda est ratio quam subiungit. Non dicit quia nihil mallet quā legem sequare; qui certē verē priorū affectus est, idēque nō lenis aliquis ac debilis affectus (quem Scholastici velleitatem vocant) sed constans, firmus, ac deliberatus affectus, ex puro ac firmo Dei amore promanans. Non hoc dicit Calvinus, quod dicere planē debuit; quia talem affectum nec in seipso deprehendit, nec in suis desideravit: sed illud dicit, quod tam in suis quā in seipso facilē reperiri posse non dubitavit, quodque etiam in ipsis Ethnicis reperitur, quia nihil mallet quā in calum enlāre. Quis demum enim hoc semper non velle, quum beatitudinis appetitus vnicuique naturalis sit ac necessarius, eō quod rationem finis habet? Non ergo distinxit Calvinus consensum in legis bonitatē siue odium peccati

Calvini
velata
verluta
expandi-
tur.

casti in suis, quos fingit, iustis, ab illo cōsensu
& odio quæ cadunt in ipsos Ethnicos nec-
dum pessimos, sed aliquo adhuc aut virtu-
tis amore aut Dei timore tactos. Denique
ponit pro iustis, in quorum persona Paulus
loquitur, quoslibet legis transgressores, qui
necesse est desperatissimè tales sunt, videlicet
qui adhuc Dei timorem aut rectè agendi
studium nō excusserunt. De hoc genere iusto-
rum quos sibi finxit Calviniana hæresis, in
medijs secleribus ac flagitijs iustos, plura alibi
diximus, in Antidotis nostris Euangelicis. Iustitia
Calviniana.
Hæc ergo Caluini expositio quàm execrabi-
lem doctrinam foueat, facillè lector videt. Ad Ioan.
cap. 10.
ver. 28.

Audiamus nunc saniozem interpretem B.
Augustinum, qui nos doceat quid illud sit
quod Apostolus in persona iusti dicit se face-
re & nolle facere, imò odisse quod facit. Non
quod volo, ago; sed quod odi, illud facio. Serm. 5.
de verb.
Apostoli. Quid facio?

Concupisco. Etsi concupiscentia non consentio, etsi
post concupiscentias meas non eo, tamen adhuc con-
cupisco: & utique etiã in ipsa parte ego sum: quod
ad alteram quæstionem pertinet, de qua in
seq. versiculo. Et iterũ alio in loco plenius:
An forte metuumus ea quæ sequuntur: Quod enim
operor, ignoro: non enim quod volo, hoc ago; sed
quod odi, illud facio: ne fortè ex his verbis quispiam
consentire carnis concupiscentiæ ad opera mala su-
spicietur Apostolum? Sed considerandum est quod
adiungit: Si autem quod nolo, hoc facio; consentio
legi quia bona est. Magis enim se dicit legi consen-
tire

Bb 4

tive quàm carnis concupiscentia. Hanc enim peccati nomine appellat. Facere ergo se dixit & operari in affectu consentiendi & implendi (qui sunt vere transgressiones legis quas ponit Calvinus sed ipso motu concupiscendi. Hinc ergo (cum consentio legi quia bona est; consentio, quia non quod illa non vult. Hæc ille. Qui transgreditur legem, tametsi cum Dei timore & studio recte agendi hoc facit (imperfecto videlicet aliquo & debili timore ac studio, nam cum firmo Dei timore & constanti studio recte agendi consistere transgressio non potest) profectò ille dicere non potest, *Nolo quod lex non vult*, quia vult quod lex non vult. Vult enim transgredi & de facto transgreditur legem. Sic iterum Calviniana expositio scripturam destruit, & orthodoxa expositio, quam tradit S. August., euidenter confirmatur. Obiectum ergo operis eius quod dum iustus facit, *odit & non vult facere*, nihil aliud est, quam ipsum concupiscere, seu primus concupiscentiæ motus absque villo eius consentio. Hunc enim ipsum motum lex prohibet, non quidem per modum obligationis, ut voluit supra Calvinus (vnde tanto facilius in sententiam Augustini transire debuit, & agnoscere quod de ipso concupiscentiæ motu quem à lege prohiberi Apostolus supra dixerat, adhuc disputat) sed per modum doctrinæ, quia finis & perfectio legis est, ut omni concupiscentia praua careamus; quod

Bonum
quod iustus non
vult facere, est, concupiscere.

nec in hac vita impletur, sed in altera; nec ad huius vitæ iustitiam pertinet, sed alterius; videm Augustinus frequenter docet: ideoq; cum tali concupiscentia ac motibus huiusmodi stare iustitia ac sanctitas potest: quod in hac disputatione docet disertè Apostolus, concludens, *nihil damnationis esse ijs qui in Christo sunt, qui non secundum carnem ambulant, id est, qui concupiscentiæ suæ motibus nõ consentiunt, nec secundum illos operantur.* Hęc quæ diximus de priori quæstione, adhuc in sequentibus magis elucescent.

17. *Nunc autem iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum.* 18. *Scio enim quia non habitat in me, hoc est, in carne mea, bonum.*

His in verbis alteram quæstionē de subiecto nolentis malum facere, & tamen facientis, expedire vult Apostolus. Quia enim actus humani voluntarij sunt, & à voluntate aut elicitu aut imperati, ideoq; quod homo vult & potest facere, id facit; quod autem non vult facere, non facit; explicare vult cur de seipso vno & eodē dixerit, *Quod nolo, id facio.* Dicit ergo, *Non ego illud operor, sed quod habitat in me peccatum.* Quod adhuc quia obscurius dicitur, (quia peccatum operantis non nisi in ipso operante est; & peccatum quod habitat in homine, non aliter habitare videtur, quàm quia homo illud peccatum

Bb 5 ope-